

Αα
ΑΡΙ

ΒΟΥΛΓΑΡΟ-ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις
συγκροτηθεῖσαν Γερικὴν Συνέλευσιν τῆς
15 Φεβρουαρίου 1872, καὶ ἐκ μνήμης
συντεθεὶς ἀκολούθως, ὡς ἑγγιστα,

παρὰ τοῦ

Δ. ΑΡΙΞΤΑΡΧΟΥ ΒΕΗ

Πρόην Ἀρχιγραμματέως Πρεσβείας, πρόην μέλους
τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, καὶ πρόην ὑποδιευθυντοῦ
τοῦ Τύπου τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΦΑΡΟΥ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ».

Ὅδὸς Δεμπλεμπιτζή — Ἀριθ. 8.

1872.

2269

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΟΗΘΕΙΑ

*Παραγιώτατοι Πατριάρχαι,
Σεβάσμιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἀξιότιμος Ὁμήγυρις,*

Καί τοι συνεπέα τῆς τελευταίας προσκλητῆς μου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπαύθην ἀμέσως τῆς θέσεώς μου, ἂν καὶ ἀδίκως, γενόμενος οὕτω θυμα τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀφοσιώσεώς μου, διὸ καὶ αἰωνίως θὰ καυχῶμαι! Καί τοι λόγον ἐκ τοῦ συστάδην νὰ ἐκφωνήσω τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν δύναμιν σήμερον δὲν ἔχω, ἐπιτρέψατέ μοι ὁμῶς αὐτοσχεδίως τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας μου, εἰλικρινῶς, ὡς καὶ πάντοτε, νὰ Σᾶς καθυποβάλω αὐθις.

Ἐν πρώτοις ἀρχόμενος ἀπὸ τὸν τελευταίως ἀγορεύσαντα, Κ. Ἀλέξανδρον Καραθεοδωρῆ, ἂν καὶ τὸ σχῆμα πρωθύστερον ὀλίγον, ἀλλὰ σύνηθες παρ' ἡμῖν, οἵτινες ἀρχίζομεν σχεδὸν πάντοτε ἀπὸ τὸ τέλος, θὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ περὶ συστάσεως νέας ἐπιτροπῆς πρὸς διαφώτισιν ἡμῶν τε καὶ τῶν κυβερνώντων εἶναι ἀπαράδεκτος, ἄκαιρος καὶ περιττή. Πρῶτον δὲν πρόκειται νῦν ποσῶς, περὶ τῆς λύσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ λεγομένου ζητήματος, ἐπειδὴ τοιαῦτα δὲν εἶναι ἡ ἐντολὴ τῆς παρούσης Συνελεύσεως, διὸ καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῆς Α. Θ. Π. καὶ ὅλων τῶν παρόντων ἀξιοτίμων Μελῶν τῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν λεπτείων μέτρων πρὸς ἄμεσον ἱκανοποίησιν τῆς ἀπροσδοκῆτως καὶ ἀσυγχωρήτως προσβληθείσης ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς μας ἀξιοπροεπείας. Ἄλλως δὲ ἐν τῇ προηγουμένῃ Συνεδριάσει τῆς αὐτῆς αὐθεντικῶς ἀπεφάνθη πότε καὶ πῶς ἡ λύσις αὕτη εἶναι δυνατὴ, ὅτε δηλαδή οἱ θέλοντες ἐκ τῶν Βουλγάρων νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς τὴν πατρῴαν θρησκείαν των ἀποκηρύξωσι τὸ προξινόπημα τῶν Θεοφανείων, μεταμεληθῶσιν εἰλικρινῶς, ἐπανεέλθωσι εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐκκλησίας, ζητήσωσι καὶ λάβωσι τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν των, καὶ παραδεχθῶσιν ἐκ τῶν προτέρων, ὡς λόγους Εὐαγγελίου, τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀκολουθῶς

συγκαλεσθησομένης Οικουμενικῆς Συνόδου, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ ζήτημα δὲν δύναται, οὐδὲ ὀφείλει πώποτε νὰ λυθῇ, ὡς ἄλλοτε ἐπισήμως καὶ ἀλλεπαλλήλως διεκήρυξε πρὸς πάντας τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Δεύτερον, ἐπιτροπὴ τις ἤδη ὑπάρχει, καὶ τοι αὐθαιρέτως καὶ παρανόμως συστάσα μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς τελευταίας Συνελεύσεως, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν της, διὸ καὶ ἐντονώτατα διεμαρτυρήθην τότε, ὡς ἔδει, ἐπειδὴ ὁ Πατριάρχης, συγκαλὼν παρ' αὐτῷ τοὺς χριστιανούς πρὸς σύσκεψιν ἀπὸ κοινοῦ, δὲν δύναται ποτὲ ἐξ ὀφφικίου ἀποφάσεις νὰ λαμβάνῃ, ὅταν μάλιστα αὐταὶ ἀπερρίφθησαν παρ' αὐτῶν, οὐδὲ χρεώσται νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς δύο ἢ τρεῖς πασιγνώστους ραδιούργους, Κληρικούς τε καὶ Λαϊκούς, χάριν ἀτομικῶν ἀθλίων συμφερόντων, ἐξ ὑφαρπαγῆς καὶ διὰ ὁδοῦ, τὰς ἀνθεθνικάς καὶ ἀντεκκλησιαστικάς ἰδέας καὶ προτάσεις των εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἄνευ ὑψηλοφροσύνης, νὰ ἐπιβάλλωσι, διότι τοῦτο αὐθάδεια ἂν, ἐνὸς ἐκ μέρους των εἶναι, ὕβρις δὲ καὶ προσβολὴ διὰ τὸ σωματεῖον ἂν ἐτέρου!

Ναὶ μὲν ἡ προρηθείσα ἀνάγκη ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ποιήσῃ ἐναρξίν νόμιμον τῶν ἐργασιῶν της, εἰμὴ ὅτε ὁ ῥητὸς καὶ ἀπαραβίαστος ὁρος τῆς μεταμελείας τῶν Βουλγάρων, κατὰ γράμμα πληρωθῇ, ὡς ἀπεφάνθη ἤδη ἡ προτελευταία Γενικὴ Συνέλευσις.

Οὐχ ἥττον ὅμως καὶ αὕτη καὶ ἐκείνη, ἣν προτείνει νῦν ὁ Κ. Ἀλ. Καρπθοδωρῆς, εἰπὶ, κατ' ἐμὲ, πάντα περιτέλει, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα, ἂν πρόκειται ποτὲ νὰ λυθῇ, δὲν θὰ λυθῇ ἀλλέως πῶς εἰμὴ διὰ τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ οὐχὶ δι' αὐτοχειροτονήτων καὶ ἀκύρων ἐπιτροπῶν, εἰς ὧς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην δύναται νὰ ἔχῃ, διὰ λόγους ἀνωτέρους, ἐνῶ παραδέχεται πληρέστατα ἀπὸ τοῦδε τὸ κύρος καὶ τὰς ἀποφάσεις, ὁποῖαι τινὲς καὶ ἂν ᾖναι, τῆς παρὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μόνον βεβαίως ἐμπνευσθησομένης Οἰκουμενικῆς Συνόδου!

Ἐκτὸς τούτου, πρόκειται νῦν νὰ μὴν ἐνασχολώμεθα εἰς τὰ ἀέφ' ἃ μὴ δεῖ,» ἵνα παρέρχηται εἰς μάτην ἡ πολυτιμὸς ὥρα, διότι «Times is money», καὶ ἵνα γινώμεθα ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ πλέον γελοιοὶ παρά τε τοῖς λοιποῖς ὁμογενέσι καὶ παρά τοῖς ξένοις, ἀλλὰ δεόν νὰ λάβωμεν πλέον τὰς ἀνδρικὰς ἐκείνης ἀποφάσεις, ὡς καθυπέβαλα εἰς τὴν τελευταίαν Συνεδρίασιν, καὶ αἵτινες λαμβανόμεναι τότε ὑπ' ὄψιν, ἤθελον προλάβει νέας σκάνδαλα καὶ νέας ὕβρεις!

Βεβαίως, ἐὰν δὲν εἴμεθα τόσον φοροδοεῖς καὶ δουλοπρεπεῖς, οἱ πλείστοι δυστυχῶς, ἐὰν εἶχομεν περιπλέον τὸ αἰσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας μας, τῆς πολλὰ καὶ πολυτρόπως παρά πάντων δωρῶν πρόσβληθείσης, ἐὰν δὲν ἐτρέφομεν, ὡς λαγῶοι καὶ ὡς ἀνήλικα παιδάκια, δι' ἀνυπάρχτους καὶ κατὰ φαντασίαν μόνον ὑπάρχοντας κινδύνους, ἐνῶ οἱ ἐνδοξοὶ πρόγονοί μας καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των μυριάκις ἐθυσίασαν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, ἐν πολὺ δεινότεραις τῶν παρούσων περιστάσεσι μάλιστα, τότε τὰ πραγματὰ μας δὲν περιήρχοντο εἰς αὐτὴν τὴν ἀχρὴν καὶ τὴν παραλυσίαν!

Ὁ Montesquieu, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἶπέ ποτε, ὅτι τὰ ἔθνη ἀπολαμβάνουσι τὴν τύχην, ἥς εἶναι ἄξια! Καὶ ἡμεῖς τρώμεν οἱ Ἕλληνες, τόσον οἱ ἐν Ἑλλάδι, ὅσον καὶ οἱ ἐν Τουρκίᾳ, ἄξιοι τῆς γενικῆς μομφῆς καὶ περιφρονήσεως εἴμεθα, ἐκτὸς σπανίων τινῶν ἐξαιρέσεων, ἄξιοι νὰ εἴμεθα αἰωνίως δοῦλοι καὶ οὐδέποτε ἄνδρες ἀνεξάρτητοι! Ἀφοῦ μόνον εἰς ἀτομικότητας, εἰς διχονοίας, εἰς ἐκλογικὰς, ἢ ὑπουργικὰς, ἢ πατριαρχικὰς πάλλας καὶ θηρεύσεις, εἰς πρωτοκαθεδρίας καὶ ἀνοήτους ψωροφιλοτιμίας καὶ εἰς ἀσυνειδήτους δουλοπρεπείας ἐνασχολούμεθα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον!

Ἀφοῦ οἱ πλέον διακεκριμένοι, οἱ πλέον πλούσιοι καὶ ἀνεξάρτητοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν, τῶν τε κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δυστυχῶς φιλοτιμῶνται πάντοτε πρώτιστοι πάντων νὰ λογισθῶσι διὰ τὰς παλινωδίας των καὶ τὰ ἀνάξιά των αἰσθηήματα! Ἀφοῦ, ὡς ἄδεται, καὶ δυστυχῶς ἐκ πολλῶν ἀποδεικνύεται, αὐτὴ ἡ τῆς Ἑλλάδος Κυβέρνησις, καὶ Σύνοδος, καὶ δημοσιογραφία,

ἄγονται καὶ φέρονται κάποτε παρὰ τῆς ἀσπονδοτέρας ἐχθρᾶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐνῷ ὤφειλον τοῦλάχιστον αἱ μόναι καὶ φυσικαὶ ὑπέρμαχοι τῶν συμφερόντων του ἐν Ἀνατολῇ νὰ ᾔναι, καὶ πῶποτε πίστιν καὶ ἀκρόασιν εἰς τοὺς λόγους τῆς δολίας Ἀρχτοῦ νὰ μὴ δίδωσι, προκειμένου μάλιστα περὶ τῶν ὧων!

Ἄφου, λέγω, ὅλαι αἱ δυστυχίαι ὁμοῦ ἐνέσκηψαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ «ἐξ οἰκείων τὰ βέλη,» διότι νυχθημερὸν ἡμέτεροι λογάδες τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ καταπροδίδουν καὶ θυσιάζουν τὰ γενικὰ συμφέροντα, χάριν ἰδιοτελῶν σκοπῶν, τότε ἀπελπισία καὶ ἀλλοίμονον! Τοσοῦτῳ μᾶλλον, ἀφου οὔτε οἱ Κρατοῦντες, οὔτε οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν μᾶς λατρεύουν, οὔδὲ εὐχονται ὑπὲρ ἡμῶν! πολλοῦ γε καὶ δεῖ! ὑπομονὴ καὶ ὁ Θεὸς μέγας καὶ βοηθός! Ἐξαιτούμενος τὴν γενικὴν συγγνώμην διὰ τὴν ἐξ ἀκραίφνους πατριωτισμοῦ ὑπαγορευθεῖσαν μοι ταύτην παρέμβασιν, δι' ἧς οὐδένα ἀθῶον νὰ προσβάλλω βεβαίως ἠθέλησα, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἀληθεῖς ἐνόχους νὰ στηλιτεύσω καὶ στιγματίσω, ἐπειδὴ τοιαῦται βδελυραὶ πράξεις πρέπει δημοσίᾳ νὰ χαρὰκτηρίζωνται ὡς δεῖ, ἐπανέρχομαι εἰς τὸ προκείμενον! Ἐὰν λοιπὸν, ἀξιότιμοι Συνάδελφοι, ἀπὸ τῆς 30 ἰανουαρίου, ἢτοι ἀφ' οὗ ἔγινεν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἀνόσιος ἐκείνη παραβίασις τῶν Κανόνων, παρὰ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων Βουλγάρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ μέρους τῆς Α. Κυβερνήσεως, ἡ μοναδικὴ εἰς τὰ χρονικά τῆς ἱστορίας μας καταπάτησις τῶν προνομίων μας, παρεδέχεσθε τὴν ἰδέαν μου, καὶ ἀπεκηρύττετε τοὺς μὲν πατίσαντας, ὡς Σχισματικούς, διεξεδιχεῖτε δὲ, ὡς ἔδει, τὰ δίκαια Σας, τότε ὁ ἐξυβριστικὸς ἐκεῖνος Τεσκερὲς ὁ ἐπιρρίπτων ἐφ' ὑμῶν τὴν εὐθύνην τῶν γεγονότων, ἐνῷ πραγματικῶς αὕτη τὴν συνείδησιν ἄλλων ἔδει νὰ ἐπιβαρύνῃ, ὡς ὀρθῶς λίαν παρετήρησεν ἐν τῇ προσλαλιᾷ τῆς ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης, ἡ τόσον ἀποτόμως ἡμῖν ἀγγεληθεῖσα καὶ τόσον ἀπ' ἐναντίας κολακευτικῶς τοῖς Βουλγάροις ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνεφάρμοστου καὶ μάτην ἐπιδιωκομένου Φιρμανίου, καὶ ἡ ἐπελθοῦσα προχθὲς, ὡς κορωνίς, σκανδαλώδης ἐκλογὴ ἐνὸς καθηρημένου, ὡς Ἐξάρχου

πάσης Βουλγαρίας, δὲν ἠθελόν ποτε λάβει χώραν! Τότε ἡ τελευταία ἀπόφασίς Σας, καὶ τοι πολὺ ἀξιοπρεπεστέρα τῶν προταθεισῶν παρ' ἄλλων μελῶν τῆς Συνελεύσεως, διὰ καὶ ἐπὶ τέλους ὑπεστήριξα αὐτήν, ἀπελπισθεὶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐμῆς, καὶ τοι ἐμφαίνουσα coram populi τὰς ὑπὲρ τὸ δέον συνδιαλλακτικὰς διαθέσεις τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, δὲν ἤθελε παρεξηγηθῇ τόσον ἀνελπίστως παρὰ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, ἐνῶ τὴν γενικὴν συμπάθειαν καὶ εὐγνωμοσύνην ὥφειλε νὰ κινήσῃ, οὐδὲ χαρακτηρισθῇ παρὰ τινὸς ἐν ταῦθα πανσλαβιστικοῦ ὀργάνου, ὡς, ἐν συνόλῳ, ἀναξιοπρεπὴς, ὡς ἀπηλπισμένη, καὶ ἀξιοδάκρυτος, ὅπερ αὐστηρὸν μὲν, ἀλλὰ εὐεξήγητον ἴσως κατὰ τι, διότι ἀληθῶς δὲν ἦτο τοῦ παρόντος καιροῦ! Ἰδοὺ, ἀξιότιμοι Συνάδελφοι, τί κατορθοῦμεν τοιαύτας ἀσυνεπείας καὶ πορείας ἀκολουθοῦντες!

Ἰποκινουμέν τὴν δικαίαν περιφρόνησιν τῶν Κρατούντων, οἵτινες ἐνδίδουν πάντοτε εἰς τὰς παρανομωτέρας αἰτήσεις τῶν Βουλγάρων, διότι αὐτοὶ, χρεωστῶν νὰ τὸ ὁμολογήσω, μετὰ περισσοτέρας πάντοτε ἀξιοπρεπείας, ὁμονοίας, συνεπείας καὶ παρρησίας, ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, ἐργάζονται καὶ συσκέπτονται, ὡς ἔθνος ἐπὶ τέλους ἀξίον συμπαθείας, καὶ οὐχὶ ὡς κνόδαλα, ὡς ἡμεῖς, οἵτινες ἀπολαμβάνομεν τὰ ἐπιχειρήματα τῆς κακίας καὶ ἠθικῆς καταπτώσεως καὶ διαφθοράς μας! Προκαλοῦμεν τὰς ὕβρεις τῶν ἐναντιῶν μας, καὶ τὸν περίγελον τῶν ξένων, ἐξ ὧν οἱ μὲν προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις ζητοῦν, ἵνα μᾶς διαβάλῃσι καὶ συκοφαντήσῃσιν ἀνηλεῶς, οἱ δὲ τόσον προκατελιημμένοι ἐναντίον μας εἶναι!

Προσέτι πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων μου, θὰ μὲ συγχωρήσῃ ὁ ἅγιος Δέρκων, ὁ ἄλλοτε τόσον ἐνθερμος θιασώτης τῆς Οἰκ. Συνόδου, καὶ νῦν τόσον αἰφνῆδος ὁπαδὸς τοῦ ὀλεθρίου συστήματος τῶν οἰκονομιῶν γεγόμενος, ἐπειδὴ τὸ παλινωδεῖν, φαίνεται, δευτέρα φύσις ἐν αὐτῷ ἐγένετο, καὶ τοῦτο τρανῶς καὶ πολλὰ χῶς ἀπέδειξε, καὶ ἐπὶ τοῦ Κυρ Γρηγορίου καὶ ἐπὶ τοῦ Κυρ Ἀνθίμου νῦν!, ὅτε τότε μὲν συνετέλεσεν, ὡς πα-

σίγνωστον, νὰ ἀνγνωρισθῇ σχεδὸν ἡ ἀλλόκοτος ἐκείνη Μικτὴ Ἐπιτροπὴ, καὶ τὸ ἐλεύθερόν της σχέδιον, νῦν δὲ συνηγορεῖ τόσον ἀναφανδὸν ὑπὲρ τῆς ἐξουτελίσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους του, νὰ ἀνγνωσῶ εἰς ἐπὶ-κοον πάντων ἀπόσπασμά τι ἐντοπίου τινὸς ἐφημερίδος μας, ἐξ οὗ ὁ καθείς δύναται κάλλιον νὰ κατίδῃ εἰς ποῖον βάραθρον αἱ ἀξιόμυμποι αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ δοξασίαι τὴν τε Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, γιγαν-τιαίοις βήμασι, ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ὥθουν. (Ἐπεταὶ ἡ πε-ρικοπὴ τοῦ Νεολόγου τῆς 10 Φεβρουαρίου 1872). Τὸ νὰ ἀπαιτῇ ἡ Σ. του, μετὰ τινων ἄλλων εὐαρίθμων φίλων του, ἀπέναντι τοιούτων καὶ τηλικούτων ὕβρεων, ἀπεβειῶν, καὶ προσβολῶν, ὥστε τόπον τῇ ὀργῇ νὰ δώσωμεν, νὰ μὴ προσκρούσωμεν εἰς κανένα, νὰ μὴ δυσχερεστήσωμεν τὴν ἐξόδον ἥδη καὶ δικαίως διὰ τὸν ἀσυνεπῆ καὶ ἀναξιοπρεπῆ μας τρόπον καθ' ἡμῶν δυσχε-ρεστημένην Α. Κυβέρνησιν, νὰ μὴ χαλάσωμεν, τρόπον τινα, τὸ χατῆρι τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Ῥωσσίας, ἥτις νυχθημερόν καὶ ἀναφανδὸν πλέον τὸν λάκκον μας ὑποσκάπτει, ὥς καὶ τὰ βάθρα τῆς Αὐτοκρατο-ρίας μας, νὰ μὴν ἐρεθίσωμεν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς ἀσε-βεῖς Βουλγάρους, οἵτινες θεῖα τε καὶ ἀνθρώπινα πλέον καταπατοῦν καὶ, γεγονυῖα τῇ φωνῇ, κηρύττουν παντα-χοῦ ὅτι θέλουν, ἀντὶ πάτης θυσίας, νὰ ἀποσχισθῶσιν ἀφ' ἡμῶν καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ τοιοῦτον καὶ γελοῖον, καὶ ἀναξιοπρεπές, καὶ βλάσφημον ἐνταυτῷ θεωρῶ!

Ναὶ μὲν ὁ προφηθεὶς ἀρχιερεὺς ῥητῶς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας του δὲν ἐξέθεσεν ἥδη εἰς τὸ δημόσιον καὶ πάντοτε, λίαν ἐπιτηδεῖως θυρίδα τινα ὑπεκφυγῆς δια-τηρεῖ ἀνοιχτήν, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ, ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, ἀλλὰ τί ἄλλο, πρὸς θεοῦ, ἐμφαίνουσιν εἰς τοὺς εὖ εἰδότες αὐτὸν καὶ τὰ διατρέχοντα αἱ λίαν στρυφνοεῖδεις ἀγο-ρεύσεις του, προτάσεις του καὶ ἀκκάμητοι προσπά-θειαι του, ὥς καὶ τὰ ἀνούσια καὶ ἀνεπαρκῆ μαλλα-κτικὰ ἱατρικὰ, ἅπερ, ὡς καινοφανὲς ἱατρὸς, εἰς τὰς δει-νῶς πασχούσας ψυχὰς τῶν χριστιανῶν ἀδιακόπως προ-βάλλει διὰ λόγους, οὓς Κύριος οἶδεν, ἐνῶ ὥφειλεν, ὡς

ἀληθῆς καὶ ἀνεξάρτητος ἱεράρχης τὰς πληγὰς αὐτῶν ἀλλέως πῶς νὰ ἐπουλώσῃ, μιμούμενος τοῦλάχιστον τὸ θεάρεστον παράδειγμα τοῦ φίλου του Ἀγ. Κισαρείας, τοῦ γνησίου τούτου καὶ ἀγνοῦ ἱεράρχου, Ἑλληνοῦ, καὶ ὀρθοδόξου. Ἐνδεχόμενον ἀπλοῖτινες καὶ καλοὶ χριστιανοὶ νὰ ἐξαπατῶνται καὶ ἐμπαίζωνται ἀκόμη ἐξ ὧν τούτων τῶν κωμῳδιῶν, διὸ καὶ τοὺς οἰκτείρω. Ἡ κοινὴ γνώμη, ὅμως, τὸ ἀνώτατον τοῦτο κριτήριον, τὰς ἐχαρακτήρισεν ἤδη ὡς ἔδει, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ συνείδησις τῆς Α. Σ. ἦν καὶ μόνην ἐπικαλοῦμαι διὰ νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς θετικότητος τῶν ἰσχυρισμῶν μου, καταδικάζει τὸν Γέροντα τῆς, πέποιθα, νυχθημερόν, διὸ εἰς μάτην αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις! Τούτου εἵνεκα προτείνω, καὶ τὴν πρότασιν τῆς Α. Σ. νὰ ἀπορρίψωμεν, ἐπεὶδὴ ἡ Μ. Ἐκκλησίᾳ πρὸ 15 ἡδὴ ἐνιαυτῶν ἀκούοντες διεφώτισε περὶ τῶν δικαίων τῆς οὐς ἔδει, καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ διακρωτίσῃ περιπλέον τοὺς μηδὲν θέλοντας νὰ ἀκούσωσι καὶ ἐννοήσωσι, τοὺς προσηλαλίζοντας αὐτὴν ἀπίστως, τοὺς ἐμπαίζοντας ἐκεῖνα, ἅπερ καθεὺς εὐσυνείδητος ἄνθρωπος σέβεται καὶ ἐκτιμᾷ, καὶ ἅπερ ἡμεῖς μόνοι, ὑπ' ὅψιν νὰ λάβωμεν κατ' οὐδένα τρόπον δὲν θέλομεν, ἵνα μὴ προσκρούσωμεν εἰς τὸ ὁμοούσιον καὶ ἐνοχοποιήσωμεν κατὰ τι τὸν βασιλάδικόν μας χαρακτῆρα καὶ τὴν πετιφανῆ μας δουλοπρέπειαν καὶ κολακουανίαν.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν προσλαλίαν τοῦ αὐταδέλφου μου πρέπει νὰ Σᾶς εἶπω ἐπίσης, Σεβ. Συνάδελφοι, ὅτι ἤκουσα αὐτὴν μετὰ λύπης καίριος. Δὲν ἠλπίζα τῶντι ποτὲ τοιοῦτοι λόγοι, τοιχῶνται ἀρχαί, νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ στόματος ἐνὸς Μ. Λογοθέτου τῆς Μ. τοῦ Χρ. Ἐκκλησίας, καὶ ἐνὸς Ἀριστάρχου συνάμα, ἐν τῇ περιφερείᾳ ἰδίως μιᾶς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως! Οἴμοι!

Καὶ τοι κληρικὸς, ὡς ἐκεῖνος, δὲν εἰμαι, καὶ τοι μαθήματα θεολογίας νὰ τῷ δώσω δὲν ἔχω διάθεσιν, οὐχ ἥττον χρεωστῶ, νὰ τῷ παρκτηρήσω ἐν παρόδῳ, ὅτι τὸ παράδειγμα, ὅπερ, μετὰ τόσης πεποιθήσεως καὶ ἐκ τρίτου, ἔφερεν περὶ τῆς συστάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ῥωσσίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σερβίας, κτλ, εἶναι

σαθρόν ἀπὸ τὰς βάσεις του, διότι δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως τὸ τοῦ θεοῦ Φωτίου, ὅτι «τὰ Ἑκκλησιαστικὰ τοῖς πολιτικοῖς συμμεταβάλλεσθαι εἴωθεν», ὅτι αἱ αὐτοκέφαλοι αὐταὶ Κοινότητες, ἂν ἔχι διὰ Οἰκουμενικῶν, τοῦλάχιστον διὰ Τοπικῶν Συνόδων ἐσυστήθησαν πάντοτε, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἀπλῶς καὶ μόνον, διότι Κράτη ἀνεξάρτητα, εἴτε ἡμιαυτόνομα, μακρὰν τοῦ Ἡμετέρου κείμενα, δὲν ἠδύναντο εἰς τὸ ἐπάπειρον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου νὰ ὑπάγῳνται· ὅτι τὰ προνόμια ταῦτα παρεχωρήθησαν εἰς τὰς ῥηθείσας Ἑκκλησίας πάντοτε αὐθορμήτως, οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ τῆς παρμικρᾶς ἐπεμβάσεως καὶ πιέσεως τῆς πολιτικῆς ἀλλοθρήσκου ἀρχῆς, ὡς τοῦτο νῦν πασιφανὲς καὶ πρὸ καιροῦ συμβαίνει, ἐναντίον ὅλων τῶν κανόνων καὶ τῶν καθεστώτων· ὅτι τοῦτο ἐγένετο πάντοτε, ἐντὸς ὁρίων ὠρισμένων καὶ συνεχῶν, καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ἀλλοκότου καὶ φυλετικῆς ἀρχῆς τοῦ φερμανίου καὶ τοῦ πληρὸς δεινῶν περισπασμῶν δεκάτου τοῦ ἄρθρου· ὅτι οὔτε ἡ Κραταῖα Ρωσσία, οὔτε ἡ προσφιλὴς Ἑλλάς, οὔτε ἡ ἀρειμάνιος Σερβία δὲν ἀπήτησαν ποτὲ νὰ ἐφαρμόσωσιν τὴν γελοίαν ἀπαίτησιν τῶν Βουλγάρων, ὅπου δηλαδὴ τρεῖς Βούλγαροι ἐκεῖ καὶ Βουλγαρία, διότι τοῦτο καὶ πολιτικῶς καὶ Ἑκκλησιαστικῶς ὀλέθριον καὶ ἀπαράδεκτον εἶναι· ὅτι ἀνέλαθεν οἱ ὑπήκοοι Ρῶσσοι, Ἕλληνες, Σέρβοι, κλ. ἀνεγνώρισαν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερέων, ὡσάκτις διέτρισον ἢ διατρίβουν ἔτι ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ θρόνου του, ἐνῶ οἱ ἀσεβεῖς Βούλγαροι ἀπαίτουν νὰ μὴν ὑπάγῳνται εἰς αὐτὴν, πρὸς ταῖς ἄλλαις τῶν ἱεροσυλίας.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἐνστάσιν τοῦ Μ. Λογοθέτου, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δύναται, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ μόνος μετὰ τῆς Συνόδου του, τὸ ζήτημα νὰ λύσῃ, ὡς ἐπλησίισαν, ὀλίγου δεῖν, νὰ κάμουν ἡ Α. Π. Γρηγόριος ὁ ΣΤ', καὶ ἐσχάτως ἀκόμη Ἀνθιμος ὁ ΣΤ', θὰ τῷ ἀντιτάξω πάλιν ὅτι τοιαύτη μονομερὴς λύσις αὐθαίρετος, παράνομος καὶ ἀπαράδεκτος ἐπομένως διὰ πάντα εἶναι· ὅτι ἔσχε πάντοτε ὀλέθρια ἀποτελέσματα

καὶ καταδικάσθῃ, ὥς ἔδει, παρὰ τῶν ἰδίων αὐτουρ-
γῶν τῆς. Ὁ μὲν πρῶτον Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡμο-
λόγησεν, πρὸ ὀλίγου, τὴν μεταμέλειάν του, διότι προέβη
εἰς ἐκείνα τὰ μάταια σχέδια, ἅπερ ἐν Συνόδῳ, φαί-
νεται, ἀπεκήρυξεν μετὰ ταῦτα, καὶ τὴν πεποίθησιν,
ἣν ἔκτοτε ἐσχημάτισεν, ὅτι τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα,
ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας, ἀδύ-
νατον νὰ λυθῇ. Ὁ δὲ νῦν πατριαρχεῦων διακήρυξε πρὸ
ἡμερῶν, ὥς διαβεβαίωσι ὁ μὴ πάνυ ἀμερόληπτος καὶ εὐ-
νοϊκὸς δι' ἡμᾶς προχθεσινὸς «Ἀνατολικὸς Κήρυξ», εἰς
δύω βαθυπλούτους καὶ ἀρτισυστάτους Κροίτους, ὅτι τῷ
εἶναι ἐπίσης ἀδύνατον τόσον τὸ νὰ παραδεχθῇ τὸ
Α. Φιρμάνιον, διὰ τοὺς λόγους οὓς λαμπρῶς ἡ Ἐκ-
κλησία τῇ Υ. Πύλῃ ἀνέπτυξεν ἥδη, ὅσον τὸ νὰ ἐπα-
νέλθῃ εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ σχεδίου, διότι μὴ ἔχων
τὴν ἀπαίτησιν, ὥς ὁ Πάπας, νὰ ᾔναι ἀλάνθαστος, ἐν-
νόησε κάλλιστα τὴν πλάνην του, καὶ κατ' οὐδένα τρό-
πον δὲν θέλει νὰ ὑποπέσῃ εἰς αὐτὴν ἐκ νέου, καὶ νὰ
ἀπωλέσῃ οὕτω τὴν γενικὴν συμπάθειαν, ὑπόληψιν καὶ
ἐμπιστοσύνην τοῦ σφόδρα, καὶ δικαίως, ἀγανακτισμέ-
νου ποιμνίου του κατὰ τῆς ἐπιληψίμου ταύτης καὶ
αὐθαριέτου μονομεροῦς ἐργασίας. Ἐὰν ἀληθῶς ἡ Α. Π.
τοιούτην ἀξιοπρεπῆ ἀπάντησιν ἔδωκεν, ὅπερ ἐξάγεται
ἐκ τῆς ῥητορικῆς σιωπῆς του, εἰς τοὺς καινοφανεῖς
τούτους ἀπεσταλμένους, οἵτινες ὤφειλον νὰ μὴν ἀνα-
μιγνύωνται ποτὲ εἰς «τοῦ Δεσπότη τοῦ τὰ ὑποδήματα»,
τὸ τοιοῦτον περιποιεῖ αὐτῷ τόσῃ τιμῇ, ὅσον μῶμον
εἰς τοὺς πᾶν θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον μεταχειρι-
σθέντας, ἵνα πειθαναγκάσωσι τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν
πενταμελὴ ἐπιτροπὴν, ἐξ ἧς προσείλκυσαν λίαν εὐκό-
λως, ὥς λέγει, ἡ ἰδίᾳ ἐφημερίς, τὸν ἀκλόνητον δῆθεν
Ἀγ. Δέρκων, καὶ ἀπήντησαν ἀντίστασιν ἀξίεπικινον
παρὰ τῷ Ἀγ. Διδυμοτείχου, νὰ παραδεχθῶσι πράγ-
ματα τρεῖς χειρότερα ἐκείνων, ἅπερ τόσον πικρῶς, μετὰ
τῶν εὐθύμων πάντοτε καὶ χαμερπῶν ὁπαδῶν των, κα-
τέκρινον τὴν προτεραίαν, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ ἄλλων καὶ
οὐχὶ περὶ τῶν ἐαυτῶν των! Ἀλλ' ὁ τόσον ἐμβριθὲς
ιδέας περὶ τοῦ «κατ' ἐπίγνωσιν, καὶ μὴ, ζήλου» ἔχων,

Κ. Ἄλ. Καραθεοδωρῆς, ἔδει νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἀδασίς τούτους Διπλωμάτας, ὅτι καὶ ὁ ὑπέρμετρος ζῆλος καὶ ποτε βλάπτει, ἰδίως ὅτε πηγάζει ἀπὸ αἰτίας γνωστάς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐντίμους πάντοτε!

Δι' ὅλα ταῦτα ἀνυγχάζομαι μετὰ λύπης νὰ ἀποσύρω τὴν ὑπεράσπισιν, ἣν εἶχον τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν τόλμην νὰ παρυσιάσω, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κατακραυγῆς τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ, ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ τοῦ Κ. Ἄλ. Καραθεοδωρῆ, κατὰ τὴν τελευταίαν Συνεδρίκσιν μας, καὶ νὰ ἐπισυναχθῶ καὶ γὰρ τὴν μομφὴν μου εἰς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἤδη ἐπὶ τούτῳ παρ' ὅλης σχεδὸν τῆς ἀξιοτίμου Συνελεύσεως.

Ἐπίσης διαμαρτύρομαι κατὰ τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον βουλγαρίζοντος, ἵνα μὴν εἰπῶ πανσλαβίζοντος, ἀγίου Ἀγγιᾶλου, ὅστις ἐτόλμησε πρὸς ὀλίγου, δωρεάν, ὅλον τὸ λαϊκὸν στοιχεῖον τῶσον ἀδικῶς καὶ παραλθῶνως νὰ προσβάλλῃ, λέγων ὅτι οἱ κοσμητοὶ θέλουν νὰ δεσμεύσωσι καὶ καταστρέψωσι τὴν Ἐκκλησίαν, ὥς καὶ διὰ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως γίνεται ὁ δῆλον, ὅτι ἐπειθεῖν εἰς πράγματα, ἅπερ δὲν εἶναι τῆς δικαιοδοσίας των, καὶ τοιαῦτα «ἄρρητ' ἀθέμιτα», καὶ τοι ῥηθέντα μετὰ πολλῆς τῆς δοκιμησοφίας καὶ τῆς κομπορρημοσύνης!

Ἡ Α. Π., καὶ τοι θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν τῆς δεινῶν θεολόγων, ἀγνοεῖ παντάπασι φάνεται, ὅτι οἱ ἱεροὶ κατόνες ἀπὸ τοῦ τύπου δὲν εἶναι, ὥς βλασφημῶν εἶπε, διὸ καὶ ὤφειλε νὰ καθαιρεθῇ ἀμέσως, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀνέκαθεν σέγκεται ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος πώποτε οἰκιοθελῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ πρώτου δὲν ἐπεμβῆκεν, ἀλλὰ πάντοτε προσεκλήθη ἢ παρεκλήθη, ἵνα μεταχειρισθῶ φράσιν τινα τοῦ ὑφυπουργοῦ, ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέπη, ὅτι ἀπώστησιν νὰ δεσμεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν εἶχε ποτε, οὐδὲ ἔχει, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν φωτίζῃ καὶ ποτε, ἐνισχύῃ καὶ ἐμποδίζῃ νὰ ὑποπίπτῃ εἰς ἀτοπία, εἰς ἅπερ πολλάκις δυστυχῶς μόνη τῆς, καὶ ἄνευ τῆς συνενοχῆς του, ὑπέπεσε, ὥς τοῦτο ἐγένετο καὶ πρὶν καὶ ἐσχάτως ἀκόμη· ὅτι ὁ ὀρθόδοξος λαὸς δὲν περιφρονεῖ

οὐδὲ μισεῖ, οὐδὲ ὑποβλέπει τὸν κλῆρον τοῦ, διότι πολ-
λάκις τὸ ἐναντίον ἀπέδειξεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐθυσιάσθη,
ἀλλ' ὅταν ἀκούῃ καὶ βλέπῃ Ἱεράρχας νὰ προσβύωσιν
ἀρχὰς τόσον ἀντιχριστιανικὰς καὶ καταπτύστους, ὡς
ὡς ὁ ἅγιος Ἀγγιᾶλου, τότε ἔχει ὅλα τὰ δίκαια νὰ
δυσπιστῇ πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ οἰκτείρῃ τὴν τύχην τῶν
πιστῶν, ὧν αἱ ψυχαὶ ἐμπιστεύονται εἰς τοιοῦτους φα-
νατικούς καὶ ἀναξίους ποιμενάρχας!

Πρὸς δὲ τοὺς δι' ἰσχυρίζομένους, λίαν εὐφυῶς, ὅτι ἡ Ὑ.Π.
δὲν παρεχώρησεν τὸ Α. Φιρμάνιον εἰς τοὺς Βουλγάρους,
παρὰ διότι τοὺς ἐθεώρησεν ἀνέκαθεν καὶ θεωρεῖ ἤδη ὡς
μὴ Ὀρθοδόξους, διότι ἀλλέως ποτὲ δὲν ἤθελεν οὕτως
ἀναφανδὸν καταπατήσῃ τὰ προνόμια τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου, ὡς καὶ πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἶχον τὴν
ἀφέλειαν νὰ φαντάζωνται καὶ διαδίδωσι, διὰ τινων
ἀθλίων μισθωτῶν ὁργάνων των, ὅτε μὲν ὅτι ἡ Κυβέρ-
νησις δὲν γινώσκει, ἢ ἀταγικώσκει, καὶ οὐκ οἶδεν τί
πράττει, ὅτε δὲ ὅτι δὲν ἐξετέλεσεν, οὐδὲ θέλει ποτε
εἰλικρινῶς ἐκτελέσῃ τὸ πολυθρύλλητον Φιρμάνιον, θὰ
ζητήσω τὴν ἄδειαν νὰ παρατηρήσω, ὅτι τὰ τοιαῦτα
καὶ ἄτοπα εἶναι, καὶ ἀβάσιμα, καὶ προσβλητικὰ συνάμα
διὰ τοὺς Κρατοῦντας, οἵτινες ἐν γλώσσει καὶ ὠρίμῳ
σκέψει τὰ πάντα ἀποφασίζουσιν καὶ διεξάγουσιν, ὡς κάθε
ἀρχὴ σεβομένη αὐτὴν καὶ τοὺς ἄλλους. Ἄλλως τε αὐτὸ
τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Φιρμανίου, ὡς προ-
πέρουσι ἐν τῷ Ἀνατόλικῳ Κήρυκι ἀπέδειξα, καὶ ὡς ἐ-
σχάτως ὅ,τε φιλογενὴς καὶ ἀξιότιμος Συνάδελφός μου,
Κ. Κ. Καλλιᾶδης ἀρίστα, καὶ ἡ Τουρκία μετὰ τοῦ Φά-
ρου τοῦ Βοσπόρου ἀκολούθως, ἀνέπτυξαν, τρανώτατα
ἀποδεικνύουν ὅτι ἀνεκτέλεστον εἶναι! Ἐξαιτοῦμαι ἐν
παρόδῳ τὴν ἄδειαν σας νὰ συγχαρῶ ἐνταῦθα ἐγκαρδίως
καὶ δημοσίως τὰς δύο προμνησθείσας ταύτας ἐφημερί-
δας, διότι ἐπανήλθον εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν, ἣν πρόποτε
δὲν ὤφειλον νὰ ἐγκαταλείψωσι καὶ εἰς ἣν πέποιθα μέ-
χρι τέλους θὰ ἐμμένωσι, καθὼ μόντης ἀληθοῦς, ἀξιοτί-
μου, χριστιανικῆς, καὶ πατριωτικῆς ἅμα ὡς καὶ ὅλα τὰ
ἄλλα ἡμέτερα καὶ ξένα φύλα ἅτινα ὑγιεῖς ἀρχὰς προσβεύ-
ουν, διὸ καὶ λίαν ἀξιέπαινα. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τινὰς τῶν

συναδέλφων των, αἵτινες καλῇ ἢ κακῇ τῇ πίστει, καὶ πολ-
λάκις χάριν αἰσχροῦ ὕλικου συμφέροντος, ἢ ἕνεκα μίσους
ἀσπόνδου καὶ ἀναξίου τοῦ αἰδῶνος μας πρὸς τὸν Ἑλλη-
νισμὸν καὶ τὴν Ὀρθοδόξιν, ὧν τὴν τελείαν ἐξόντωσιν καὶ
ἐξευτέλισιν ἀσυστόλως νυχθημερὸν ἐπιζητούν, ταύτας ἐ-
τιγμαστισεν, ὡς ἔδει, ἡ κοινὴ γνώμη πρὸ καιροῦ ἤδη,
ὥστε δὲν ἔχω εἰμὴ τὴν βαθείαν περιφρόνησίν μου νὰ ἐκ-
φράσω αὐταῖς. Ἐκτὸς λοιπὸν τοῦ πολυθρυλλήτου Φιρ-
μανίου, καὶ ὁ τελευταῖος λυπηρὸς καὶ λίαν ἀπότομος
Τεσκερὲς πρὸς τὴν Α. Π. τοῦ Μ. Βεζύρου, καὶ τὰ Βου-
γισουρουλδιὰ τῆς Α. Υ. πρὸς τὴν παρασυναγωγὴν τῶν
Βουλγάρων, σαφέστατα τὰς διαθέσεις τῆς Α. Κυβερ-
νήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Φιρμανίου ἀπο-
δεικνύουσιν. Ἐάν δὲ καὶ ὅλα ταῦτα δὲν σὰς καταπεί-
θωσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν λεγομένων μου, ἐλπίζω
ἡ προχθεσινὴ ἐκλογὴ τοῦ καθηρημένου Ἰλαρίωνος,
εἴτε ἡ συνεπεία πολιτικῶν πασιγνώστων ῥαδιουργιῶν
λαβοῦσα, πρὸ ὀλίγου, χώραν τοῦ ἐπιόρκου καὶ ἀποστά-
του Βιδύνης, ὑπὲρ δι' ἐμὲ ἔν καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι, διότι
ἀμφότερα ἀνταρσίαν αἰσχροὺ καὶ ἀσεβῆ παραβίασιν
ῥητῶν Ἀποστολικῶν Ἐκλόγων καὶ ῥητῶν ἁθρῶν αὐτοῦ
τοῦ ἀπαραδέκτου Φιρμανίου ἐμφαίνουσι, νὰ σὰς φωτί-
σωσι καὶ Σὰς καταπείσωσιν, ἄνευ ἀναβολῆς πλέον, νὰ
παρὰδεχθῇτε τὴν ἐξῆς μου πρότασιν:

« Διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς πολι-
τείας εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας. Διακρίσεις τῶν ab an-
tiquo πρόνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διὰ τῆς
νομίμου ὁδοῦ καὶ διὰ παντὸς τρόπου. Ἀποκήρυξις, ὡς
Σχισματικῶν, τῶν Βουλγάρων, τῶν παρὰδεχομένων
τὸ πρᾶξικόπημα τῶν Θεοφανείων, καὶ ἀναγνωρίζοντων
τὴν ἄκυρον ἐκλογὴν τοῦ καθηρημένου, εἴτε ἐπιόρκου,
Ἐξάρχου των.

» Διαδήλωσις ὅτι ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἄνευ Οἰ-
κουμενικῆς Συνόδου, δὲν θέλει λύσει ποτε τὸ ζήτημα,
καὶ τοῦτο μόνον ἀφοῦ ἱκανοποιηθῇ, ὡς δεῖ, παρὰ τῆς
Υ. Π. καὶ πιστοποιηθῇ περὶ τῆς εἰλικρινοῦς Ὀρθοδό-
ξιας τῶν ἀποσκιρτησάντων τέκνων της, ὧν πάσας
τὰς πράξεις, τὰς τε παρελθούσας, παρούσας καὶ μελ-

λούσας θεωρεῖ, ὡς πικρανόμους καὶ ἀκύρους, καὶ ἀντικανονικάς, καὶ ἐφ' ὧν, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἐπὶ ῥίπτει ὅλην τὴν εὐθύνην, διότι, τὸ ἐπ' αὐτῇ, ἔχει τὴν συνειδήσιν καθαρὰν ὅτι ἐξετέλεσε πάντοτε, ὡς ἔδει, πρὸς πάντας ὑπὲρ τὸ δέον τὸ καθήκον της, καὶ πολυτάκως μάλιστα, χάριν συνδιαλλαγῆς, καὶ μέχρις ἐξευτελισμοῦ προέβη.»

Μὴ πτοεῖσθε, σεβ. Συνάδελφοι, ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ Σχίσματος. Πρῶτον τοῦτο, ὡς ἔγραφον πρὸ εἴκοσι ἡμερῶν, ἐν τῷ ἀτυχῶς παυθέντι «*Φάρω τοῦ Βοσπόρου*» εἶναι νέον στρατήγημα τοῦ Κολοσσοῦ τοῦ Βορρᾶ, διὰ διὰ νὰ καταπτοήσῃ ἀφ' ἐνὸς τὴν Κυρίαρχον Αὐλὴν, τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ τὴν Α.Π. Ἀνθιμον τὸν ΣΤ', ὃν ἐλπίζει ἐπὶ τέλους νὰ προσελκύσῃ εἰς τὰ σχέδιά του τὰ ὀλέθρια, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ κολακεύσῃ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸν θρησκευτικὸν οἷστρον τῶν Καθολικῶν Δυνάμεων, ὥστε οἱ πολιτικοὶ καὶ κληρικοὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν νὰ ὑποσκάψωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸν λάκκον τῶν, ὡς τοῦτο συνέβη ἤδη πολλάκις, καὶ τοι φανταζόμενοι ὅτι ἐργάζονται πρὸς μεγαλειτέραν δόξαν Κυρίου. Δεύτερον Σχίσμα δὲν θὰ ἐπέλθῃ, κατ' ἐμὲ, ποτὲ, ἐπειδὴ ὁ εὐσεβὴς Βουλγαρικὸς λαὸς, ὁ μηδεμίαν γινώσκει τῶν διατρέχόντων ἀπ' ἀρχῆς ἔχων, καὶ μηδεμίαν ἐπαμένως εὐθύνην λαμβάνων, πιστὸς ἔσται εἰς τὴν πατρίδα του πιστὸν νὰ ἐμμενῇ θὰ θελήσῃ, ὡς ἄλλως τε λίαν παρηγορητικῶς καὶ σαφῶς μᾶς διεκήρυξεν αὐθις πρὸ ὀλίγου ὁ ἀξιόπαινος Βούλγαρος ἀρχιερεὺς, ἅγιος Βράτσης, ὅστις τρανὴ καὶ ζῶσα ἀπόδειξις εἶναι ὅτι μετὰ τῶν Βουλγάρων ὑπάρχουσι τίμιοι καὶ φιλαλήθεις ἄνθρωποι, καὶ ἀρχιερεῖς, ὡς ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, καὶ πατριάρχαι ἔτι, πρὸ αἰώνων ἐκλεγόμενοι παρὰ τῆς Μ. τοῦ Χρ. Εκκλησίας, ἥτις ποτὲ φυλετικὰς διακρίσεις δὲν παρεδέχθη, οὐδὲ παραδεχθήσεται, ἀλλὰ πῶποτε οὐδένα ἀπέκλεισε, καὶ οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ ἐναντίον ψεύδονται ἀναιδῶς. Τρίτον ἡ φίλη μας ἡ ἐπιστήθιος, ἡ Ρωσσία, θὰ κινήσῃ πάντα λίθον, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ἵνα ἐμποδίσῃ τὸ γελοῖον τοῦτο Σχίσμα, διότι ἀλλέως διαφεύγουν ἀπὸ τοὺς ὀνυχὰς της τὰ

δυστυχῇ ταῦτα θύματα τῆς, ἅπερ οὐδὲ τὰ πρῶτα, οὐδὲ τὰ τελευταῖα ἔσονται. Ἐάν ὅμως οἱ Βούλγαροι πραγματικῶς τοῦτο ἐπιθυμῶσι, ὡς ἀποδεικνύουσι αἱ καθημεριναὶ καὶ ἀσεβεῖς παραβιάσεις τῶν ἱερῶν Κανόνων μας, τότε τὸ Πατριαρχεῖον, ἐνδίδων εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν καὶ ἀποκηρύττων αὐτοὺς, θὰ ἐκδικηθῇ λαμπρότατα κατὰ τῶν ἀδιακόπων μηχανορραφῶν ἐναντίον τοῦ τοῦ ἀνακτοβουλίου τῆς Πετροπόλεως, ὅπερ οὕτω εἰς τὰς ἰδίαις παγίδας τοῦ θὰ συλληφθῇ, καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία θὰ ἀποπλύνει τότε μόνον ἑαυτὴν καὶ τὸ ποίμνιον τῆς ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἥτις δικαίως κάποτε, καὶ πολλάκις ἀδίκως καὶ ἐξ ἀνάγκης, μᾶς ἐκηλίδωσεν, τοῦ ἐνυπάρχοντος δῆθεν ἐν ἡμῖν φιλορωσισμοῦ.

Ὁ Θεὸς ἅς σᾶς φωτίσῃ εἰς τὸ καλὸν, καὶ ἅς διαφυλάξῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κυβέρνησίν μας ἀπὸ χειροτέρων περισπασμῶν!

Ἐάν δὲ παλινωδῆσατε πάλιν, ἀναιρέσητε, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰς ἀποφάσεις τῆς προτεράιας, κηρύξατε ὡς κανονικὰ καὶ παραδεχτέα πάνθ' ὅσα ἀπεκηρύξατε, ὡς ἀντικανονικὰ καὶ ἀπαράδεκτα, μέχρι τοῦδε, προσῆτε εἰς μονομερεῖς, ἀκύρους καὶ αὐθαιρέτους λύσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ἐγκαταλείψατε τὴν μόνην σωτήριον ἀρχὴν τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, παραδεχθῆτε τὴν διὰ πενταμελοῦς τινος παρνόμου Ἐπιτροπῆς δυνατὴν δῆθεν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ καταπατήσατε καὶ ἱεροὺς Κανόνους, καὶ προνόμια τοῦ Γένους καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ ἀξιοπρέπειαν, καὶ πίστιν, καὶ νόμους, καὶ τὰ πάντα, καὶ μᾶς καταστήσετε τὸν περίγελων τοῦ κόσμου, τότε ἄρα, κατάρρα, ἐπιπέσοι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἐκείνων τῶν ὁμογενῶν, οἵτινες ἐν γνώσει προκαλοῦν τὴν ἀποσύνθεσιν, τὴν καταδίκην, καὶ ἀτιμίαν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ ἔθνους μας, καὶ ἅς ὀψωνται αἰωνίως! Εἶπα, ἐλάλησα, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω.

Τ Ε Α Ο Σ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020763